

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: **Første drøfting av forslag til campusplan NTNU i tocampusløsningen**

Tilrådning:

Styret drøftet forslag til campusplan og kommer tilbake til saken 09.05.07.

---

1 Bakgrunn

Saken som nå legges frem er grunnlag for en første drøfting i styret av en mer konkretisert campusplan for NTNU i en tocampusløsning i tråd med styrets tidligere vedtak i S-sak 73/06 og S-sak 83/06. Det vil på bakgrunn av drøftingen i møtet arbeides med å ferdigstille en rapport som detaljerer tiltakene, dokumenterer behovene og fremstiller en helhetlig campusplan for NTNU på en måte som kan tilfredsstille kravene i KS1 (Kvalitetssikring 1) prosessen. Rapporten vil sendes styret innen 27.04.07 og danne grunnlag for endelig behandling av saken i styremøtet 09.05.07.

Selv om forslaget til campusplan som fremlegges nå, er detaljert nok til å tilfredsstille kravene i KS1, må de enkelte tiltak utvikles videre i nært samarbeid med fagmiljøene. Campusplanen må derfor anses som en overordnet plan med rom for flere ulike løsninger innenfor den rammen som foreslås.

Føringer fra Styret og Departementet

Følgende foreløpige forslag til campusplan for NTNU (Dragvoll, Gløshaugen og byen), er basert på de prioriteringer styret la til grunn i S-sak 73/06:

1. *Utvikling av en bygningsmasse som gir tilfredsstillende arbeids- og læringsmiljø for den utdanningsvirksomhet som NTNU har som måltall i dag. Dette inkluderer omstrukturering av eksisterende undervisningsarealer for å gjøre dem hensiktsmessig til dagens universitetspedagogikk.*
2. *Bygningsmessige tiltak som utvikler grunnlaget for høyt prioritert laboratorieinfrastruktur som er avgjørende for NTNUs konkurransevne i forskning*

og utdanning. Dette inkluderer arealer som trengs for å gi gode arbeidsvilkår for de nye forskningsinitiativene som er under oppstartning og vil ha en varighet på 8-10 år.

3. *Arealer til tverrfaglig virksomhet av tidsbegrenset varighet og arealer som delvis kan finansieres av eksterne midler. Dette inkluderer arealer til nyskapingsevne, randsonesvirksomhet og etter- og videreutdanning.*
4. *Viktige udekkede behov for arealer for de kunstfaglige miljøene og formidlingsvirksomheten.*
5. *Arealer for ekspansjon av utdanningsvirksomheten med 11 %, med tilhørende ekspansjon av fast ansatte og tilhørende forskningsvirksomhet.*

I S-sak 83/06 vurderte styret noen mulige utviklingsalternativer for NTNU som viser hvordan de forslåtte tiltakene under styrets 5 prioriterte punkter kan ses i sammenheng og bidra til et faglig løft for NTNU på kort og lang sikt.

Forslagene til tiltak campusutviklingsplanen skal reflektere prioriteringene over, og læringsarealer, bibliotekløsning og kontorarealer for ansatte på Dragvoll er en sentral del under første-prioritetspunktet. For at campusutviklingsplanen også skal kunne realiseres uten ekstra bevilgninger over Statsbudsjettet, skal det fremlegges en minimumsløsning der tiltaksplanen er skalert ned i omfang og slik kan representere et første byggetrinn i en ønsket campusutvikling.

Den foreløpige planen som nå foreligger, er en videreutvikling og detaljering av forslagene fra desember som er konkrete nok til at det er mulig å gjøre prosjektøkonomiske beregninger. Dette er avgjørende for å vurdere investeringskostnader opp mot mulige inntekter fra salg av eiendommer på Dragvoll og eventuell bevilgning over statsbudsjettet.

Departementet, som skal fremme campusplanen for Regjering og Storting i forbindelse med KS1 (Kvalitetssikring 1) - prosessen vektlegger i tildelingsbrev til NTNU, i Stortingsproposisjon nr 1 2007, og i utredningen om eierskap til universitetsbygg i 2005, følgende momenter som er å anse som føringer for tiltaksplanen:

- Høy utnyttelsesgrad av NTNUs bygningsmasse
- Optimal sambruk innenfor NTNU og mellom NTNU og HiST ved en samling av HiST nær NTNU og St. Olavs hospital.
- Fleksibilitet, også for fremtidig utvikling
- Bedre utnyttelse av komplementær kompetanse
- Tverrfaglig virksomhet (jf. også Underdalsutvalget)

KS1 skal inneholde 4 hoveddokumenter:

1. Behovsanalyse
2. Strategidokument
3. Kravdokument
4. Alternativsanalyse - minst 2 reelle alternativer

2 Prosess

Styringsgruppen for campusutvikling NTNU har ansvar for å gjennomføre en prosess som kommer fram til et forslag til prioriterte campusutviklingstiltak som er forankret i NTNUs mål og strategier. Styringsgruppen er også rektors referansegruppe for problemstillinger i fellesprosjektet med HiST, SiT og Trondheim kommune.

Styringsgruppen og sekretariatet har gjort et omfattende arbeid for å kvantifisere og beskrive behovene og finne mulige løsninger der kvalitet og funksjonalitet er veid mot kostnader til investering og drift.

Mange andre har også bidratt i prosessen med innspill og som deltager i ulike grupper og samlinger. Av disse kan nevnes en rekke arbeidsgrupper:

- tre campusgrupper; (Dragvoll, Gløshaugen, Byen)
- arbeidsgruppe for forbedret læringsmiljø i tocampusløsningen
- gruppe for vurdering av fremtidige behov for utvikling av laboratorier på 10-20 års sikt
- arbeidsgruppe for utvikling av "Innovation Village"
- arbeidsutvalg for utvikling av et mulig innovasjonssenter i samarbeid med SINTEF, HiST, kommunen med flere
- gruppe for å vurdere satsing på lærings- og utdanningsforskning
- gruppe for å vurdere økt behov for idrettsfasiliteter for HiST og NTNU nær Gløshaugen.

Videre kan nevnes fakultetene har gitt innspill om

- ønsket bibliotekløsning
- prioriterte laboratorieinfrastrukturiltak på 8-10 års sikt.

Stabsavdelingene, UBiT, tillitsvalgte, AMU, HMS-seksjonen, dekanmøtet, studentene representert ved Studenttingsleder og fakultetstillitsvalgte representanter, SiT, med flere har bidratt med kompetanse, erfaringer og ideer. Det har vært avholdt arbeidssamlinger og møter med ledere og enkeltpersoner fra begge campuser for å drøfte mulige ideer til forbedring av lærings- og arbeidsmiljøet på campusene. Fakultetsadministrasjonen på HF og SVT har bidratt med sin kunnskap om lokale forhold og kvalitetssikring av beregningsgrunnlaget. Teknisk avdeling har kvalitetssikret datagrunnlaget og bidratt med vurdering av kostnader.

Det har vært avholdt åpne informasjonsmøter på Dragvoll 15.03.07 og Gløshaugen 16.03.07 for å presentere den foreløpige campusplanen og informere om prosess videre. Dekanene har presentert planen i sine ledergrupper på fakultetene.

Kartlegging og behovsanalyse

Kartlegging av dagens arealbruk er en viktig del av KS1 og danner et vesentlig grunnlag for en campusplan med langsiktig perspektiv. Rapporten som fremlegges til styremøte 09.05 vil derfor inneholde en kartlegging og en behovsanalyse for å underbygge forslag til tiltak. Deler av dette materialet vil bli presentert i styremøtet 28.03. Tilførsel av nye arealer vil i motsetning til ombygging av eksisterende arealer, medføre økte driftskostnader for fremtiden som alternativt kan benyttes til forskning og utdanning. Bedre utnyttelse av dagens arealer vil ikke på samme

måte øke driftskostnadene, selv om høyere utnyttelsesgrad kan stille høyere krav til vedlikehold og renhold.

På Dragvoll har veksten i studenttall på Dragvoll uten tilførsel av adekvate arealer, ført til en ikke-optimal utnyttelse og til dels lite hensiktsmessig plassering av institutter og funksjoner. Møterom, fellesarealer og studentarbeidsplasser har blitt bygget om til kontorer for å ta i mot nye ansatte og prosjekter. På Gløshaugen har veksten vært mindre, men variasjonen mellom fagmiljøene er stor og mange melder behov for utvidelser i tilknytning til eksisterende arealer. Kontinuerlig tilpassning av areal til virksomhet, er en utfordring for NTNU, spesielt innenfor de teknisk- naturvitenskapelige fagene der tunge laboratorier binder bruk av bygningsmasse for lang tid. Eierskap til arealer er sterkt, og det er en utfordring å skape kultur for omdisponering av arealer i takt med faglig utvikling og vekst i aktivitet.

Utvikle læringsmiljø

Arbeidsgruppen for som arbeidet med utvikling av læringsmiljøet skriver i sammendraget (23.11.06) under overskriften:

”Utfordringer for fysisk organisering og utforming:

- *Mangfold i studietilbud stiller krav til spesialisering, generalitet, samspill og diversitet i det fysiske læringsmiljøet.*
- *Teori & praksis: NTNU vil videreutvikle sin egenart der praksisaspektet og PBL står sentralt. Et skifte fra ensidig kunnskapsformidling til aktive læringsformer stiller krav til et mangfold av gode rom for praksisaspektet. Laboratorier, verksteder, ferdighetslaber, konsertsaler, gallerier i samspill med aktører i samfunnet skal støttes og videreutvikles.*
- *Eksisterende bygningsmasse er ikke dimensjonert og tilpasset dagens behov. Det kreves omfattende restrukturering av eksisterende bygningsmasse i tillegg til nybygg.*
- *Sterk mangel på grupperom og faglige møteplasser for uformelle og formelle studiesituasjoner.*
- *Studentarbeidsplasser: underskudd på kapasitet og lite differensierte romressurser. Pr i dag altoverveiende lukkede og ufleksible rom.*
- *Eksisterende konsept med spesialiserte datasaler kan med fordel revideres med utvidet bruk av bærbar PC i trådløst nettverk.*
- *Uformelle møte- og arbeidsplasser: dagens vranglearealer må videreutvikles utover rene korridorer og inngangspartier til å fungere som uformelle arenaer for sosialiseringaspektet ved læring.*
- *Mangfold i studentmassen mht alder, kulturell og nasjonal bakgrunn, faglig profil og økonomisk kapasitet, stiller krav til fasiliteter og støttefunksjoner på campus.*
- *Bibliotekfunksjonene er i endring i takt med informasjons- og medieendringene i samfunnet.*
- *Støttefunksjoner som bl a. studieveiledning og IKT-support må prioriteres og videreutvikles og lokaliseres med lett tilgang.*
- *Studentkultur: bygge videre på rik studentkultur og velferd*
- *Tverrfaglighet: Det finnes i dag få arenaer hvor de ulike studiekulturene kan møtes.*

I tillegg må det nevnes at det helhetlige læringsmiljøet også inkluderer de utenomfaglige elementene. Foruten god tilrettelegging for det frivillige studentengasjementet er et sterkt strategisk samarbeid med Studentsamskipnaden vesentlig for å møte kravene til et helhetlig læringsmiljø.”

Campusplanen skal svare på en del av disse utfordringene knyttet til læringsmiljø.

Utvikle konkurransedyktig laboratorieinfrastruktur

Campusutvikling vil være et verktøy til forbedring på områder der NTNU har ambisjoner som i dag ikke understøttes av dagens fysiske løsninger. Rapportene fra campusgruppene inneholder en rekke forslag som reflekterer svakheter med dagens fysiske løsninger. Eksempelvis er videreutvikling av internasjonalt konkurransedyktige forskningslaboratorier avgjørende for at NTNU skal kunne nå sine faglige ambisjoner om å være blant de ti ledende teknisk-naturvitenskapelige universiteter i Europa. Utvikling av flere laboratoriefag i utdanningen er også viktig for at NTNU skal rekruttere gode studenter til realfag og teknologi.

Arealer for tverrfaglig virksomhet

Samtidig som NTNU konkretiserer de fysiske utviklingsplanene for hver hovedcampus, har NTNU en utfordring i å skape en felles identitet med samspill mellom de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagene og de teknisk- naturvitenskapelige fagene. Den teknologiske utviklingen i samfunnet åpner grenseflater mot de fleste universitetsdisipliner, og ingen andre universitet i Norge har samme bredde av fagdisipliner som i gitte framtidige situasjoner kan åpne for innovative og fruktbare kombinasjoner av ulike fag i forskning og utdanning. Fysisk avstand kan være en hindring for samhandling på tvers, spesielt mellom hovedcampusene Dragvoll og Gløshaugen. Campusplanen bør derfor bidra til å bygge ned barrierer mellom fag og campuser ved å skape møteplasser og utvikle fellesfunksjoner for hele den faglige bredden ved NTNU. En kombinasjon av faglige, organisatoriske og fysiske tiltak er nødvendig for at NTNU skal utvikle forskningsprosjekter og innovative tverrfaglige studieprogrammer på tvers av campuser. Det er avgjørende at campusplanen legger til rette for samarbeid og nettverksbygging ved å se hele NTNUs virksomhet i sammenheng når fellesfunksjoner skal utvikles og plasseres.

NTNU har i forbindelse med KS1 en unik mulighet til å fremme en helhetlig og mer langsiktig utviklingsplan enn det normale driftsrammer gir rom for. Det er store fysiske og funksjonelle behov innen ulike deler av NTNU. I KS1 dokumentene som går til departement, Regjering og Storting, kan NTNU fremme en plantenkning som tydelig knytter dokumenterte behov og faglige strategiske mål og prioriteringer sammen.

3 Campusutvikling NTNU

3.1 Dragvoll

Campusutvikling på Dragvoll har hatt fokus på bedre arbeids- og læringsmiljø, mer optimal plassering og samling av miljøer, utvikling av fellesfunksjoner inkludert biblioteket, tilførsel av sosiale og faglige møteplasser, samt tilførsel av areal til vekst i PhD og eksternfinansiert virksomhet. Begrep som campushotell, prosjekthus, tverrfaglighetens hus, læringshøyden, m.fl. har vært drøftet og konkretisert.

Det er gjort en kartlegging av dagens arealer og vurdering av muligheter for mer effektiv arealutnyttelse og kvalitetsheving innenfor eksisterende anlegg. Basert på kartlegging av dagens arealbruk, en behovsanalyse basert på benchmarkingsdata, og innmeldte behov og ønsker i prosessen, er omfang av nybygg og ombygging forsøkt kvantifisert ved å summere ulike arealkategorier.

HF- og SVT-fakultetene har strategier for faglig utvikling på et vidt område av humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning og utdanning. I sammenheng med campusutviklingen fokuseres læring spesielt. Som nøkkelbegrep for denne faglig-strategiske satsingen er *Læringshøyden* valgt.

Læring innbefatter innovasjon og kunnskapsoverføring og gir integrering ut over den teknisk-naturvitenskapelige profilen. Læring er et forskningsfelt med åpne grenser mot mange fagområder hvor NTNU har store muligheter til å bidra. NTNU er allerede en tung aktør innenfor pedagogisk og didaktisk forskning og utviklingsarbeid, og ved siden av Universitetet i Oslo den institusjonen som utdanner flest lærere i Norge. NTNU har også særlig nasjonalt ansvar for å ivareta utdanning av lærere i realfag, opprettholde interessen for realfag i skolen og bidra til økt rekruttering til dette fagområdet. NTNU har dessuten stor etter- og videreutdanningsvirksomhet rettet mot skolen, der Dragvollfakultetene er de største bidragsyterne, samt lang tradisjon når det gjelder å utprøve og utvikle nye læringsformer i samarbeid med det universitetspedagogiske fagmiljøet.

Utvikling av Campus Dragvoll med etablering av nybygg med konferansefasiliteter og undervisningsrom tilpasset bl.a. etter- og videreutdanning vil gjøre det mulig å realisere flere mål. Arealene vil gi et tydelig lokalisert samlingssted for tverrfaglighet som binder sammen Gløshaugen og Dragvoll. *Læringshøyden* konsoliderer forskning, undervisning og pedagogiske eksperimenter og skal være både et tverrfaglig integrerende element og et strategisk forløsende grep som fokuserer forskning om læring. Samtidig vil *Læringshøyden* fungere som en møteplass for nasjonale og internasjonale forskere

Forslagene i planen er (ikke i prioritert rekkefølge)

Nybygg

I første byggetrinn, et nytt bygg som binder sammen bygg 6B og 8, utvikler biblioteket og dekker dokumenterte behov for arealer til:

- Auditorium, klasserom, grupperom
- Samlings-, utstillings- og møtearealer
- Serveringstilbud i tilknytning til flerbruksarealer, SiT fristasjon
- Studentarbeidsplasser
- Utvidelse av biblioteket
- Nærmagasin for biblioteket i kjeller
- Kontorarealer som kompensasjon for kontorareal som omdannes til møteplasser

Bygget vil kunne inneholde fleksible fellesarealer med kantine, studentarbeidsplasser, klasserom, grupperom, servicefunksjoner, kontorer, og utvikling av biblioteket i tilknytning til øvrige fellesarealer. Bygget kan være et moderne hybridbygg der ulike arealkategorier sees i

sammenheng for å øke sambruk og utnyttelsesgrad. Dette kan fungere som et torg i Dragvolls gatestruktur. God programmering kan gjøre bygget egnet til konferanser, seminarer, etter- og videreutdanning. Dragvoll kan med slike arealer få en ønsket arena for samspill mellom fagmiljøene ved NTNU, og mellom fagmiljøene og eksterne partnere, samfunns- og næringsliv. Etablering av et rent konferansesenter på Dragvoll vil være avhengig av om det er mulig å drive det på kommersiell basis. En løsning som både skal dekke kjernevirksomhetens behov og eksternt rettet aktivitet, krever god timeplanlegging der det differensieres mellom ulike undervisningsrom. Eksempelvis kan blokkundervisning (sammenhengende undervisning for et fag i dager/uke) planlegges i utvalgte, nye undervisningsrom. Ledig kapasitet kan dermed utnyttes til kurs, konferanser og andre aktiviteter som ikke timeplanfestes ukentlig gjennom semesteret.

Størrelsen på nybygget er anslått foreløpig til 9 000 – 11 000 kvadratmeter brutto, avhengig av brutto/netto faktor og skalering av ulike arealkategorier. En mer detaljert fremstilling vil bli gjennomgått i møtet på bakgrunn av behovsanalysen.

Omrokering innenfor dagens bygningsmasse

Hensikten er å samle fagmiljøer og funksjoner og få bedre utnyttelse av dagens bygningsmasse. For å få til en slik omrokering er det tatt utgangspunkt i en mulig plassering av Program for Lærerutdanning, Institutt for pedagogikk og NTNU Voksne i livslang læring i Dragvoll 1 og 2. Dette kan realiseres ved at andre funksjoner som ikke behøver ha samme nærhet til studentene, plasseres i Låven og paviljongene. En slik omrokering vil kunne bidra til bedre faglig samhandling innenfor og mellom SV- og HF-fagene. Tiltaket vil kreve oppussing av betydelige arealer, anslått til 7 000 kvadratmeter netto. En slik ramme gir rom for å *vurdere fritt hvilke miljøer og funksjoner* som eventuelt bør flyttes og hvor, men en betydelig omrokering er nødvendig for å sikre en mer optimal bruk av dagens bygningsmasse ved at ressurser allokeres bedre i forhold til antall ansatte og studenter.

Forbedring/oppussing av kantine og kjøkken i eksisterende anlegg.

Eksisterende kantine er noe nedslitt og liten i forhold til virksomheten den betjener. Kjøkkenet er gammelt og kan effektiviseres.

Utvikling av møteplasser ved trappene

Det foreslås å skape noen flere naturlige mingleplasser/møteplasser rundt om i anlegget, for eksempel i tilknytning til trapper og broer. Dette kan skje ved at kontorlokaler åpnes mot Gata eller korridorer. (Tilsvarende kontorarealer gjenskapes i nybygg.)

Utvikling av studentarbeidsplasser og datasaler i tilknytning til biblioteket

Det foreslås at lite attraktive studentarbeidsplasser/datasaler i bygg 12, nivå 2 søkes flyttet til nytt bygg. Og frigitte arealer kan omdefineres til spesialrom/lab/magasin.

Utvikling av studentarbeidsplasser for masterstudenter nærmere fagmiljøene

Det foreslås at noen kontorer slås sammen og omgjøres til studentarbeidsplasser for masterstudenter nærmere fagmiljøene. Dette kan gjøres samtidig med en omrokering. (Nødvendige kontorarealer gjenskapes i nybygg.)

Nybygg ved vekst

Hvis studenttallet øker med 11 prosent, vil det være behov for ytterligere utbygging av klasserom, studentarbeidsplasser, biblioteksfunksjoner og kontorer. Et nytt bygg kan realiseres på hjørnet av Dragvoll 1 ved Bygg 6B.

Vurderinger:

Det foreslås at tilgjengelige kontorer fordeles på en mer arealøkonomisk måte ved at midlertidige vitenskapelige ansatte og ansatte i mindre deltidsstillinger (40 % eller lavere) deler kontorer så langt det er praktisk mulig (to 40 % stillinger deler kontor). En omrokering vil gjøre dette mulig ved at mindre kontorer tildeles de som har behov for kontor alene, og større kontorer deles av to eller flere. Bedre arealutnyttelse vil frigjøre både investerings- og driftsmidler til andre tiltak som vurderes å ha stor betydning for å gjøre Dragvoll til en levende og attraktiv campus for studenter og ansatte. I planen er det forutsatt at Dragvoll i fremtid vil ha tilsvarende omfang av studieadministrative funksjoner og andre fellesfunksjoner som i 2006. Eventuell midlertidig flytting av slike funksjoner for å frigjøre plass i en overgangsfase, er ikke lagt til grunn for beregningen av behov for arealer i fremtiden.

3.2 Gløshaugen/Hesthagen

Campusutvikling på Gløshaugen/Hesthagen har hatt fokus på et integrert læringsmiljø med bedre kobling mellom bibliotek, andre læringsarealer og det studentsosiale tilbudet, styrking av laboratorieinfrastruktur til større forskningssatsinger, ombygging av eldre laboratorier, ombygging av laboratorier til mer bruk i undervisning, og tilretteleggelse for økt innovasjon og randsoneraktivitet. Mer effektiv arealutnyttelse, forbedring av struktur og logistikk på en distribuert campus, og utvikling av sosiale og faglige møteplasser, har vært vektlagt. Innhold i et mulig innovasjonssenter har vært drøftet med i ulike fora og med mulige samarbeidspartnere.

Forslagene i planen er (ikke i prioritert rekkefølge)

Forbedring av læringsmiljø ved ombygging fra Gamle Kjemi til Hangaren (2 etg) og flytting av Hovedbiblioteket

Det foreslås å styrke aksene fra Hovedbygget til Realfagbygget og skape et helhetlig og integrert læringsmiljø og bedre koblinger mellom funksjoner. Forslaget innebærer en ombygging og forbedring av flystripa og etasjen over fra Gamle Kjemi til Hangaren/Tapir med ny utgang fra kantinen/Hangaren mot Realfagbygget. I andre etasje over auditoriene, kan studentarbeidsplasser, datasaler, støttefunksjoner, bibliotek, kantine, med mer samles og gjøres tilgjengelig på tvers av fag. Tiltaket vil være spesielt rettet mot lavere grads studenter og kan være en felles arena for hele bredden av NTNU uansett fakultet- eller campustilhørighet. Forslaget inkluderer flytting av hovedbiblioteket fra Hovedbygget til lavblokken mellom sentralbyggene. Tiltaket er mulig hvis Institutt for økonomi og teknologiledelse (IØT) flyttes til Hesthagen i et nytt Innovasjonssenter og IME og AB kan nyttegjøre seg deres lokaler i SI og SII slik at arealer i 2. etasje frigjøres.

Utvikling og oppgradering av laboratorier og utvikling av laboratorier i utdanning

Det foreslås en ramme for utvikling og oppgradering av laboratorier på 100 – 200 millioner kroner. Behovene som er kartlagt dekker betydelig renovering av eldre, ufunksjonelle bygg, påbygg og ombygging innenfor eksisterende bygningsmasse. Campusgruppen for Gløshaugen har pekt på flere aktuelle prosjekter og fakultetene har meldt inn prioriterte strategiske tiltak. En

arbeidsgruppe med bred representasjon fra fagmiljøene, har sett på de langsiktige behovene for laboratorieinfrastruktur. De enkelte tiltak innenfor rammen, vil bli beskrevet under noen tematiske overskrifter og konkretiseres ytterligere i perioden frem mot slutføring av KS1 dokumentasjonen. Innspillene er tilstrekkelig til å argumentere for den foreslåtte rammen.

Det foreslås tilpasning av flere laboratorier til bruk i utdanning, spesielt innenfor ingeniørvitenskap der NTNU/SINTEF har store forskningslaboratorier. Dette vil kreve noe tilpasning med adgangskontroll, HMS tiltak og tilretteleggelse med egnede arbeidsrom i tilknytning til laboratoriene. Behovet vil beskrives nærmere i campusrapporten.

Innovasjonssenter

Det foreslås å etablere et innovasjonssenter på Hesthagen i samarbeid med SINTEF, HiST og andre partnere. Hensikten er å synliggjøre den samlede kompetansen i Trondheim, og styrke arbeidet for å utvikle ideer, prosesser og teknologiske løsninger og nye bedrifter med basis i forskningsvirksomheten i hele fagbredden ved NTNU, SINTEF og HiST. Inkubatorvirksomhet er en naturlig del av konseptet. Innovasjonssenteret kan skape møteplasser mellom næringsliv, samfunnsliv, finansieringsinstitusjoner, utdannings- og forskningsmiljøer. Sterkere samhandling mellom disse aktørene forventes å øke omfanget av nyskaping og utvikling av teknologi, forretningsideer, prosesser eller andre løsninger tilpasset samfunnets behov. Arealer til støttefunksjoner for hele NTNU innenfor innovasjon og nyskaping, inkludert inkubatorvirksomhet, foreslås finansiert av NTNU i første fase. Det samme gjelder arealer for IØT. På sikt kan senteret utvikles med flere fagmiljøer (eksempel Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk, IPK). I tillegg kommer eventuelt prosjekthotell og andre funksjoner som må drives på kommersiell basis. HiST ønsker å legge TØH på "Rematomta" nedenfor Hesthagen i noen KS1 alternativer og dette vil bidra til å styrke mulighetene for faglig samarbeid både mellom økonomimiljøene og mellom økonomimiljøene og teknologi- og helsemiljøene ved NTNU og HiST.

SiT ønsker å etablere et idrettsbygg og serveringstilbud i innovasjonssenteret for å skape en arena for studenter, ansatte, og partnere og interessenter i nærings- og samfunnsliv.

Renovering av lokaler som etterlates ved flytting av Hovedbiblioteket

Flytting av Hovedbiblioteket muliggjør en forbedring av den sterke sentralaksen på Gløshaugen ved at en åpner Hovedbygget mot den sentrale campusplassen mellom Hovedbygget, Gamle Kjemi, Gamle fysikk og Kjelhuset. Campus kan gjenopprettes som festplass, og ved å flytte biblioteket kan hovedbygget og aulaen gjenvinne sin plass som en hovedadkomst til NTNU Gløshaugen. Den gamle sentralaksen omgjøres til et romforløp og tilføres funksjoner og arealer som styrker dens karakter. Det foreslås at lokalene som UBiT har i Hovedbygget ombygges til konferanselokaler, representasjonslokaler eller bokhandel. Potensialet vurderes som stort, men aktuelle løsninger må utvikles og drøftes videre.

Utvikling av faglige og sosiale møteplasser på campus

Det foreslås et prosjekt for å identifisere mulige faglige og sosiale møteplasser rundt om på campus ved å omdanne mindre brukte arealer til mer attraktive steder å være. Tiltaket kan ha en lavkost profil, samtidig som det kan skape engasjement for bedre lærings- og arbeidsmiljø og bedre samhandlingen på tvers av institutter og faggrupper. Et lignende prosjekt er gjennomført på universitetet i Calgary som har en lignende bygningsmasse og spredning som Gløshaugen.

Vurderinger:

Gløshaugen er en spredt campus med tette koblinger mellom laboratorievirksomhet, undervisningslokaler og kontorer. Instituttene er til dels spredt på ulike deler av campus, spesielt gjelder dette IVT fakultetet. Sambruk av arealer på tvers av institutter og fagmiljøer er derfor mer krevende enn på en mer kompakt campus som Dragvoll. Utviklingen de siste årene har vært preget av fagmiljøenes initiativ og evne til å skaffe ekstern finansiering for å dekke prekære arealbehov til ulike satsinger, gjerne i samarbeid med SINTEF. Campus Gløshaugen har et godt potensiale for å kunne utvikles til et fremtidsrettet universitetsområde. Dette fordrer at alle kostnadskrevende og "irreversible" grep må inngå i en overordnet strategisk plantenkning. NTNU må sikre seg en planleggingsprosess og planleggingsverktøy som definerer og fastholder vesentlige visjoner og prinsipper, samtidig som man beholder dynamikk og fleksibilitet i forhold til å inkorporere nye initiativ i løpet av prosessen. Utviklingen av Gløshaugen må ta utgangspunkt i de planmessige grepene som har ligget til grunn for utbyggingen av Gløshaugen gjennom de siste hundre år, og mulighetene som nå finnes gjennom en omstrukturering og videreutvikle av campus.

Tapirs bokhandel på Gløshaugen ønskes primært lokalisert i aksene Gamle Kjemi til Hangaren for å være tilknyttet det integrerte læringsmiljøet som utvikles med bibliotek, studentarbeidsplasser, auditorier, uformelle møteplasser / kafeer og kantinefunksjoner. Det kan også vurderes en relokalisering til Hovedbygget i arealer som frigies når Hovedbiblioteket flyttes. Andre lokaliseringer er også mulige.

3.3 Byen

NTNU ønsker en videreutvikling av et åpent bynært universitet, lokalisert på de to hovedområdene Gløshaugen og Dragvoll, men med enheter og arenaer for ulike fagmiljø og aktiviteter integrert med byen. Dette for å videreutvikle studentbyen Trondheim, for å kunne samhandle med byen gjennom kulturelle og sosiale aktiviteter, for å utvikle fagområder og styrke formidlingsaktiviteten.

NTNU vurderer å flytte Institutt for musikk til byen allerede i 2007. Et slikt valg vil innebære en binding for om lag 10 år og i denne perioden gi et samlet musikkmiljø i byen. En mulighetsstudie utført av AB-fakultet, viser at det på sikt er mulig å samle de kunstfaglige miljøene musikk, KiT og arkitekt, i aksene Studentersamfundet til Gløshaugen. Mulighetsstudien ivaretar Studentersamfundets planer om nybygg på den gamle fengselstomta, og vil kunne gi muligheter for felles utvikling av uteområder og enkelte funksjoner. Prosjektskissen som omfatter ombygging av Statsarkivet i kombinasjon med nybygg på tilliggende tomter kan utvikles i flere byggetrinn. KiT har en leiekontrakt i Innherredsveien som går ut i 2012. NTNU kan da vurdere relokalisering og en samling av Fakultet for arkitektur og billedkunst og Institutt for musikk fra 2018-2020. En eventuell flytting av AB fakultetet fra Sentralbygg I og lavblokkene vil frigjøre arealer til vekst for teknologifakultetene sentralt på Gløshaugen.

NTNU ønsker å styrke formidlingsaktiviteten i byen. En flytting av Vitensenteret til Kalvskinnet nær Vitenskapsmuseet vil kunne styrke det totale formidlingsmiljøet i byen og gi et bedre tilbud til befolkningen. Dette har imidlertid ingen budsjettmessige konsekvenser for NTNU.

NTNU har planer for utvikling av Vitenskapsmuseet og spesielt museets allmennrettede forskningsformidling gjennom kunnskapsbaserte engasjerende utstillinger. Prosjektet "Nye VM" omfatter nye utstillings- og servicearealer, forsvarlig fysisk sikring og tilgjengeliggjøring (på nett) av de vitenskaplige samlingene samt en mulig samlokalisering med eksterne forsknings- og formidlingsmiljøer. Finansiering av dette vil vurderes i neste fase.

4 Rektors vurdering og prioritering av tiltak

Campusplanen som fremmes for stortinget gjennom KS1-prosessen må synliggjøre hvordan den forsterker NTNUs muligheter til å fylle sine oppgaver i det norske og internasjonale samfunnet. Når en endelig prioritering av tiltak skal fastsettes er det viktig å ha en helhetlig plan som svarer på de behov som er identifisert. Styret har imidlertid bedt om et forslag til en nedskalert plan for å sikre realisering innenfor tilgjengelige midler som kan frigis ved salg av eiendommer på Dragvoll. Det vil frem mot neste styremøte arbeides mer med prosjektøkonomiske beregninger basert på signaler fra kommunen om et preferert bolig-tall på anslagsvis 3 000. Det endelige utbyggingsvolum vil bli vurdert av bystyret først i mai/juni.

Foreløpige kostnadsanslag for de ulike tiltakene vil presenteres i styremøtet 28.03 i innledning til drøftingen.

Campusplanen skal følge styrets prioritering. Samtidig er de foreslåtte tiltakene til dels avhengig av hverandre. For å oppnå den foreslåtte funksjonalitet og kvalitet på Dragvoll er omrokering avgjørende for å få bedre arealutnyttelse noe som reduserer behovet for nybygg og dermed økningen i driftskostnader som økt totalareal vil føre med seg. Dette betyr at det foreslåtte nybygget på 9-11 000 kvadratmeter og omrokering med oppussing og lettere ombygging tilsvarende om lag 7 000 kvadratmeter i Dragvollanlegget, bør prioriteres på lik linje og øverst på tiltakslisten. Dette ivaretar styrets prioritering i S-sak 86/07.

For Gløshaugen er flytting av IØT til Hesthagen en forutsetning for å lage et integrert læringsmiljø i aksene Gamle Kjemis til Hangaren, et læringsmiljø som inkluderer flytting og integrering av biblioteket.

Innovasjonssenteret på Hesthagen kan utvikles i flere byggetrinn der NTNU i første fase samler støttefunksjoner innen nyskaping og entreprenørskap sammen med IØT (uten laboratorier) og nær TØH. Prosjekthotell vil kreve ekstern finansiering og påvirker derfor ikke campusplanen. Som bindeledd mellom NTNU/SINTEF, HiST, randsone og samarbeidspartnere som kommunen og andre, representerer Innovasjonssenteret et viktig grep for å forsterke nyskaping over hele fagbredden og derigjennom forsterke vår evne til å ivareta vårt utvidete samfunnsoppdrag. Det er derfor nødvendig å arbeide videre for å realisere prosjektet i større eller mindre skala.

Opprustning og ombygging av laboratorier må sees i sammenheng med helhetsplanen (masterplanen) som lages for Gløshaugen med fokus på forbedret læringsmiljø, men det antas at flere av tiltakene kan gjøres uavhengig av andre campusutviklingstiltak. Det samme gjelder de andre tiltakspunktene.